

Referat af

Møde i kontaktudvalget mellem Danske Advokater og Voldgiftsnævnet den 6. januar 2020

Deltagere fra Danske Advokater: Advokat Niels W. Kjærgaard, advokat Henning Moritzen og advokat Michael Melchior.

Afbud: Advokat Klaus Kastrup-Larsen.

Deltagere fra Voldgiftsnævnet: Formand for Voldgiftsnævnets bestyrelse Anette Gothard Mikkelsen, formand for Præsidiets Michael Reklings bestyrelsesmedlem, advokat Trine Overby Laursen, direktør Lene Ahlmann-Ohlsen og jurist Michael Roland Nielsen som referent.

Anette Gothard Mikkelsen bød velkommen.

1. Vedrørende opfølgning på møde den 14. september 2018

Anette Gothard Mikkelsen oplyste, at referatet blev udsendt den 7. november 2018 og kort herefter tiltrådt af advokaterne, hvorfor det anses for godkendt. Referatet er at finde på nævnets hjemmeside og LinkedIn.

Advokaterne oplyste, at de sikrer orientering af deres bagland, herunder gennem Danske Ejendomsadvokater.

Der var enighed om, at formidling af udvalgets drøftelser er vigtig.

2. Siden sidst, herunder drøftelse af gode erfaringer og eventuelle udfordringer

Anette Gothard Mikkelsen orienterede om ændringer i sammensætningen af Voldgiftsnævnets bestyrelse. Bo Kopper Petersen (Bygningsstyrelsen) og advokat Irene Wittrup (Byggesocietetet) udtrådte af bestyrelsen i 2019. Anette Gothard Mikkelsen (Bygningsstyrelsen) og advokat Trine Overby Laursen (Byggesocietetet) er nye medlemmer af bestyrelsen. Henrik Fausing (Dansk Byggeri) udtræder, og Dansk Byggeri har indstillet afdelingschef, advokat Louise Dahl Krath Jensen som nyt medlem. Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen er forelagt indstillingen.

Michael Reklings orienterede om ændringer i dommerkollegiet. Ole Græsbøl Olesen fratrådte pr. 31. januar 2019, Karsten Bo Knudsen pr. 31. maj 2019 og Margit Stassen pr. 31. oktober 2019. Landsdommerne Ulla Staal, Finn Morten Andersen og Anne Thalbitzer (alle Østre Landsret) er

i 2019 udpeget som suppleanter til dommerkollegiet. Dommerkollegiet udgøres herefter af 15 landsdommere og 4 højesteretsdommere. Der er pt. mange verserende sager, der fordeles mellem dommerne med udgangspunkt i sagsgenstanden, antal sager og den geografiske placering. Dette udgangspunkt kan dog om nødvendigt fraviges af hensyn til sagernes fremme. Sekretariatet er givet mandat til i et vist afgrænset omfang at træffe processuelle beslutninger vedrørende mindre fristudsættelser mv.

Anette Gothard Mikkelsen oplyste, at der i lyset af AB-18 arbejdes på en justering af nævnets statut og forretningsorden, hvor der bl.a. forventes en præcisering netop i forhold til delegation i sådanne afgrænsede tilfælde.

Michael Rekling anførte, at de nye 2018-regelsæt stiller større krav til fristers overholdelse, hvorfor det må forventes, at Voldgiftsnævnet fremover i højere grad vil styre sagerne/fristerne mere stramt med henblik på at nedbringe sagernes samlede sagsbehandlingstid.

Det blev fra **advokaternes side** oplyst, at de oplever en god forståelse fra modparterne ved anmodninger om fristudsættelser, og at unødige anmodninger om fristudsættelse sjældent synes at forekomme. Det blev tilkendegivet, at det i mange tilfælde kan være en hjælp til advokaternes tidsstyring med en tidlig berømmelse af sagen. Hertil anførte **Michael Rekling og Lene Ahlmann-Ohlsen**, at tidlig berømmelse imidlertid kan medføre visse udfordringer, hvis berømmelsen ikke fastholdes, f.eks. på grund af syn og skøn. Generel tidlig berømmelse af sagerne har været forsøgt uden positive resultater iht. sagsbehandlingstiden.

Advokaterne udtrykte tilfredshed med afholdelse af telefonmøder i de større sager. Mulighed for øget brug af telefonmøder blev drøftet. **Michael Rekling** oplyste i den forbindelse, at telefonmøder i visse tilfælde kan forlænge sagsbehandlingstiden, hvis der også er tidsforbrug til berømmelse og gennemførelse af disse. Det kan være fint i større sager, men er ikke nødvendigt i mange af de små sager, som kører efter planen.

Lene Ahlmann-Ohlsen gennemgik kort sagsstatistikken for 2019, herunder sagsbehandlingstider for voldgiftssager i 2019 på hhv. 13 måneder uden syn og skøn og 24 måneder med syn og skøn. Der blev henvist til, at statistikken findes på nævnets hjemmeside. Der blev desuden orienteret om processen med den første opmandsafgørelse fra Voldgiftsnævnet.

Fra advokaternes side udtrykte der tilfredshed med, at der sjældnere gøres brug af mundtlige tilkendegivelser, som i nogen tilfælde kan opfattes som en meget summarisk og overordnet behandling af sagen. **Michael Rekling** anførte, at der synes en tilsvarende tendens ved domstolene.

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste helt kort om nyt vedrørende prispolitikken – dvs. det indførte loft for serviceafgift i forligte sager, lavere priser for lokaler og generelt lavere priser for de nye sagstyper efter AB-18.

Fra advokaterne oplystes det, at arbejdet med at uploade dokumenter, blankettvang osv. i ”Min retssag” efterhånden tager en stor del af advokaternes tid, hvorfor det i mange tilfælde opleves som tidsmæssigt og økonomisk besparende at føre skønssagerne ved Voldgiftsnævnet.

Michael Rekling oplyste supplerende, at sagerne generelt bliver større med mange retsdage. Udfordringer vedrørende dommere til disse sager søges løst ved fleksibilitet blandt dommerkollegiets medlemmer. Der opstår løbende udfordringer vedrørende dommernes mulighed for at tage fri for at kunne påtage sig sager med et usædvanligt højt antal retsdage. Disse sager vil blive fordelt til de faste formænd fra dommerkollegiet under forberedelsen, der på sædvanligvis vil tage sig af eventuelle tvister, der måtte opstå undervejs i sagen. Sagen vil imidlertid overgå til en anden dommer senere i forløbet. Det kan ikke udelukkes, at der i de helt store sager kan opstå behov for at finde dommere helt uden for ”systemet”, dvs. efter hjemlen i statuttens § 5, stk. 2, f.eks. en professor eller en advokat.

Muligheden for udmeldelse af advokater som voldgiftsdommere i sagerne ved nævnet blev herefter drøftet, herunder i forhold til habilitetsmæssige konflikter, der vil skulle nøje afklares.

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste kort om personalesituationen i sekretariatet. Der har fra visse advokater været stillet spørgsmål ved rimeligheden i nævnets ordning med at give juristerne i sekretariatet orlov, for at de kan fungere som advokatfuldmægtig hos entreprisadvokater, der findes at kunne indebære habilitetsudfordringer. Denne ordning er indført for at dygtiggøre juristerne og skabe en endnu mere attraktiv arbejdsplads til fordel for brugerne. Der gøres meget i nævnet for at sikre habiliteten, herunder at juristen ikke arbejder med sager fra det pågældende advokatkontor før/efter orloven. Der er oplyst om ordningen på hjemmesiden.

Advokaterne oplyste, at de umiddelbart ikke ser noget problem i ordningen, og at det er en rigtig god idé fortsat at oplyse om ordningen herunder på hjemmesiden. En vigtig forudsætning for ordningen er den enkeltes opmærksomhed på eventuelle habilitetsproblematikker. Der var enighed om, at en karenstid på omkring 2-3 år efter endt udstationering er passende.

Størrelsen af skønsmændenes honorarer blev drøftet, og advokaterne opfordrede til, at der i nævnet gøres mere for at sikre et passende omkostningsniveau og bedre estimater af forventede omkostninger, herunder på et tidligere stadie. **Lene Ahlmann-Ohlsen** oplyste om, at der for nyligt er udarbejdet skabeloner for estimater og fakturaer. Der kan altid spørges ind til estimater og faktura.

3. Voldgiftsnævnets nye procesregler 2018

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste nærmere om processen med de nye procesregler, herunder at det lykkedes at nå en vedtagelse inden 1. januar 2019. Den 30. november 2018 blev der sendt udkast til procesregler for voldgift og for syn og skøn til kontaktudvalget i en skriftlig høring med en meget kort frist for bemærkninger. Derfor er nævnet indstillet på løbende at modtage bemærkninger og evt. justere reglerne efter behov.

Sekretariatet har afholdt kurser for de fagfolk, der skal udføre opgaverne, indtil videre opmænd og mediatorer. Der afholdes kurser for mæglere i februar 2020 og senere for sagkyndige og faglige dommere.

- Udvalgte emner

Lene Ahlmann-Ohlsen fremhævede udvalgte bestemmelser, der indebærer nyt, og der var en kort drøftelse heraf. Der blev bl.a. henvist til reglerne om syn og skøn og regulering af hastesager i § 19, regler om voldgift om frister i § 15, stk. 1, regulering af fremlæggelse af sagkyndige erklæringer som bevis i § 17, om nova i § 14 og skriftlig behandling og af formanden alene, f.eks. ved konkurs, jf. §§ 23, stk. 3, og § 24. Endelig blev de særlige processer ved forenklet voldgift, jf. § 33 ff., fremhævet.

- Eksterne vejledninger for hvert regelsæt – proces

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at Voldgiftsnævnets sekretariat også i 2019 har været nødt til at fokusere på driften og udarbejdelse af nye interne vejledninger og paradigmer som følge af procedureregler efter AB-18. Derfor vil arbejdet med opdatering af de eksterne vejledninger for bl.a. skønsmændenes virke først vil blive påbegyndt i løbet af 2020. Advokaterne er opfordret til at deltage i arbejdet.

4. Etablering af ”Mit VBA”

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste om tankerne vedrørende udvikling af ”Mit VBA” - Voldgiftsnævnets kommende dokumentportal. Ønsket er at indføre en dokumentportal, hvor skrifter, bilag og skønstemaer og -erklæringer for hver sag lægges i en fælles og sikker portal, mens øvrig kommunikation foregår som i dag ved e-mails. Der vil formentlig blive stillet samme krav til dokumenterne som under ”Min retssag” vedrørende kopierbart format, og at hvert dokument skal lægges op for sig.

Fra advokatsiden blev vigtigheden af, at systemet bliver ”brugervenligt”, fremhævet, som også anført under drøftelserne under dagsordenspunkt 2.

5. Etablering af en logbog for sagsskridt

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at Voldgiftsnævnets bestyrelse og dommerkollegiet længe har efterspurgt en større gennemsigtighed i sagsskridt. Dette ikke mindst i lyset af kritik af sagsbehandlingstiderne. En kritik der på visse områder synes uberettiget, jf. den tidligere gennemgang af statistikken, og på andre forståelig, idet syn og skøn utvivlsomt kan få sagerne til at trække ud. Tanken er at koble logbogen med dokumentportalen, således at parter, advokater og dommere løbende kan se, hvorpå sagen beror og de seneste ”bevægelser”, herunder skrifter, indlæg og fristudsættelser – fra hvem og hvorfor.

6. Syn og skøn, herunder krav til skøns mænd og praksis vedr. spørgsmål og bilag

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at det fra advokatsiden er meldt ind, at emnet ønskes drøftet også i år, herunder på baggrund af en afgørelse vedrørende en skønsmand, der blev afsat ved Vestre Landsret. Afgørelsen blev kort drøftet.

Det blev oplyst, at nævnet tillægger området stor prioritet, og at der gennem de senere år er taget en række tiltag for at sikre bedre forløb vedrørende syn og skøn både i henhold til processen i nævnet og skøns mændenes kompetencer. Vedrørende sidstnævnte fremhævedes bl.a. det nye evalueringssystem, øget fokus på uddannelse af alle skøns mænd ”nye” som ”gamle”, bedre interne processer og koordinering i sekretariatet til håndtering og opfølgning på klagesager samt mentorordningen for de nye skøns mænd. Alt sammen initiativer til kvalitetssikring af Voldgiftsnævnets skønsmandskorps. Advokaterne blev opfordret til at benytte evalueringssystemet, således at sekretariatet bliver klogere på mønstre og eventuelle uhensigtsmæssigheder i skøns mændenes ageren. Det er et vigtigt bidrag til at kvalitetssikre skønsmandskorpset.

Michael Rekling oplyste, at han ofte oplever partiske indlæg i sagsfremstillingen/spørgsmålene indeholdt i skønstemaerne. Han opfordrede til, at advokaterne undlader dette og i stedet kommer med sådanne indlæg i processkrifterne eller særskilte processkrifter, så det ikke forvirrer og komplicerer skøns mændenes arbejde unødigt.

Advokaterne udtrykte, at de generelt oplever, at skøns mændene er gode og kompetente, men at der desværre forekommer ”uheldige” sager, der fylder meget i omtalen.

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at man i de kommende år vil arbejde med i højere grad at offentliggøre forberedelsesafgørelser, herunder afgørelser om syn og skøn – også nævnets afgørelser om syn og skøn.

7. Status på forløbet under hovedforhandlinger, herunder retsledelse og tonen generelt

Michael Rekling oplyste, at emnet blev behandlet på det årlige møde for dommerkollegiet. Der var blandt dommerkollegiets medlemmer enighed om, at tonen generelt er god under hovedforhandlingerne.

Advokaterne tilkendegav, at de overordnet har et godt indtryk af den mere uformelle atmosfære i Voldgiftsnævnet end ved domstolene. Det er ligeledes indtrykket, at klienterne tilsvarende sætter pris på at komme i Voldgiftsnævnet. Tonen er overordnet god i Voldgiftsnævnet, hvorfor det ikke findes at være behov for en indsats i den retning.

8. Evt.

Det aftales at afholde næste møde i efteråret 2020.

Lene Ahlmann-Ohlsen oplyste, at det overvejes at lave et fællesmøde for advokater og skøns mænd.